

MAAGDARMKLACHTEN BIJ ETANERCEPT

Etanercept is een biological voor de behandeling van reumatische aandoeningen, zoals reumatoïde artritis en spondyloartritis (ziekte van Bechterew). Het vermindert de ontsteking waardoor de schade aan de gewrichten wordt afgeremd.

Bijwerkingen die veel voorkomen bij etanercept, zijn prikplekreacties zoals roodheid, jeuk en zwelling. Ook kun je meer kans hebben op infecties, zoals verkoudheid, blaas-

ontsteking of huidinfecties. Maagdarmklachten zijn minder bekend en worden in de bijsluiters alleen als tekenen van onderliggende darmproblemen (zoals de ziekte van Crohn) als bijwerking beschreven. Deelnemers van de Monitor biologische geneesmiddelen ervaren maagdarmklachten wel als bijwerking bij etanercept.

Klachten beschreven door patiënten

In de Monitor biologische geneesmiddelen werden biologicalgebruikers met behulp van onlinevragenlijsten gevolgd. De deelnemers werd gevraagd naar hun ervaringen met bijwerkingen bij

EERDERE ARTIKELN VAN LAREB

In ReumaMagazine 4-2021 stonden al twee artikelen over de Monitor biologische geneesmiddelen van bijwerkingencentrum Lareb. Voor de Monitor biologische geneesmiddelen vulden ruim 1.380 mensen met verschillende auto-immuunziekten (ontstekingsreuma, ziekte van Crohn, colitis ulcerosa en psoriasis) uit negen ziekenhuizen meer dan 9.000 onlinevragenlijsten in. In deze vragenlijsten werden onder andere het gebruik van de biological, de ervaren bijwerkingen, de aandoening, de combinatietherapie en andere onderliggende aandoeningen uitgevraagd. Het vaakst werd melding gemaakt van injectieplaatsreacties, gevolgd door infecties en huidreacties. Bot- en spierklachten werden als meest belastend ervaren, op de voet gevolgd door infecties en maagdarmklachten. In deze monitor werd vermoeidheid ook als bijwerking van biologicals beschreven. Beide artikelen zijn terug te vinden op www.reumamagazine.nl.

biologicals. Er werden 36 maagdarmbijwerkingen beschreven door 25 (6 procent) deelnemers van in totaal 416 deelnemers die etanercept gebruikten voor een reumatische aandoening. Het ging voornamelijk om diarree, misselijkheid en buikpijn. Bij een derde van deze deelnemers begonnen de klachten binnen een maand na starten met etanercept. Ook beschreef een derde van de deelnemers dat zij vooral vlak na toediening van etanercept last hadden van deze klachten. De klachten gingen dan na een paar

dagen weer over maar kwamen na een volgende toediening weer terug.

Dosering aangepast

Deelnemers hadden contact met een zorgverlener over meer dan de helft van de maagdarmgerelateerde bijwerkingen. In enkele gevallen was de dosering van etanercept aangepast of tijdelijk gestopt, waarna de klachten soms over gingen. Ook is behandeling van de maagdarmklachten met goed effect door een aantal deelnemers beschreven. Bij één deelne-

mer die last had van misselijkheid, hielp het om het toedienmoment van etanercept naar de avond te verplaatsen.

Zorgverleners

Ook zorgverleners hebben maagdarmbijwerkingen opgemerkt bij etanercept. In het DREAM-RA-register (een samenwerkingsverband tussen verschillende ziekenhuizen om de kwaliteit van reumazorg te verbeteren) zijn elf maagdarmgerelateerde bijwerkingen vastgelegd bij negen etanerceptgebruikers. Diarree, misselijkheid, buikpijn en obstipatie kwamen vooral voor. Bij de meeste patiënten ging de bijwerking over, soms nadat de behandeling met etanercept was gestopt. In één geval kwamen de klachten terug nadat de behandeling met etanercept werd hervat. In een enkel geval werd methotrexaat ook als mogelijke oorzaak van de bijwerking gezien.

Bijwerkingencentrum Lareb is het Nederlandse meld- en kenniscentrum voor bijwerkingen van geneesmiddelen. Hieronder vallen ook vaccins en geneesmiddelengebruik tijdens zwangerschap en borstvoeding. Lareb signaleert risico's van het gebruik van geneesmiddelen in de dagelijkse praktijk en verzamelt en verspreidt kennis hierover. Medewerkers van Lareb schrijven geregeld artikelen over bijwerkingen van reumamedicatie voor ReumaMagazine. De auteurs van dit artikel, Gerda Weits en Jette van Lint, werken beiden bij Bijwerkingencentrum Lareb.

GERDA WEITS EN JETTE VAN LINT

